

12 MART 2026 DÜNYA BÖBREK GÜNÜ BASIN BİLDİRİSİ

Her yıl Mart ayının ikinci Perşembe günü Dünya Böbrek Günü olarak kutlanmaktadır. Bu kapsamda 2026 Dünya Böbrek Günü, “**Bizim Böbreklerimiz, Bizim Gezeganimiz: Sağlıklı Çevre ile Sağlıklı Böbrekler**” temasıyla 12 Mart 2026 tarihinde tüm dünyada ve ülkemizde çeşitli etkinliklerle anılacaktır.

Bu yılın teması; böbrek hastalıklarının önlenmesi ve erken tanısının önemini vurgulamayı sürdürürken böbrek sağlığı ile çevre sağlığı arasındaki güçlü ve ayrılmaz ilişkiye dikkat çekmekte, sağlıklı bireyler için sağlıklı bir çevrenin vazgeçilmez olduğunu vurgulamaktadır. Temiz suya erişim, hava kirliliğinin azaltılması, sağlıklı besin zinciri ve sürdürülebilir yaşam koşulları, böbrek sağlığının korunmasında temel unsurlar arasında yer almaktadır.

Böbrek hastalıkları küresel bir halk sağlığı sorunudur...

Böbrek hastalıkları, dünya genelinde milyonlarca insanı etkileyen, çoğu zaman belirti vermeden ilerleyen ciddi sağlık sorunlarıdır. Özellikle Kronik Böbrek Hastalığı (KBH), erken dönemde tanı ve tedavi edilmediği takdirde son dönem böbrek yetmezliğine ilerleyebilmekte; kalp-damar hastalıklarına, hipertansiyona ve erken ölümlere neden olabilmektedir.

Güncel tahminlere göre dünya genelinde yaklaşık 850 milyon kişi böbrek hastalıklarından etkilenmiş durumdadır ve her yıl yaklaşık 11 milyon kişi, böbrek hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Küresel ölüm nedenleri arasında yedinci sırada böbrek hastalıkları yer almaktadır. Ülkemizde yapılan çalışmalar da böbrek hastalıklarının yaygınlığının önemli bir halk sağlığı sorunu olduğunu göstermektedir. Öyle ki, ülkemizde her 6-7 erişkinden birinde çeşitli evrelerde Kronik Böbrek Hastalığı (KBH) bulunmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan 2024 yılı ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine göre de ülkemizde gerçekleşen ölümlerin %3,2’si böbrek yetmezliği nedenlidir.

Çevre sağlığı, böbrek sağlığının temelidir...

İklim değişikliği, çevre kirliliği, sağlıksız kentleşme ve temiz su kaynaklarına erişimde yaşanan sorunlar; böbrek hastalıkları riskini artıran önemli çevresel faktörlerdir. Kirli suya maruziyet, hava kirliliği, kimyasal maddeler ve sağlıksız yaşam koşulları, böbrekler üzerinde uzun vadeli olumsuz etkilere yol açabilmektedir. Bu nedenle böbrek sağlığının korunması, yalnızca bireysel önlemlerle değil; çevrenin korunması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve sağlıklı yaşam alanlarının oluşturulmasıyla mümkündür.

Erken tanı ve koruyucu sağlık hizmetleri hayati öneme sahiptir...

Dünyada, Kronik Böbrek Hastalığına yol açan en sık nedenler diyabet ve hipertansiyondur. Araştırmalar, ülkemizde de benzer bir eğilimi göstermekte; hipertansiyon, diyabet ve kalp hastalığı olanlarda kronik böbrek hastalığı sıklığının, normal popülasyona göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, bu hastalıklara neden olan risk faktörleriyle mücadele etmek, söz konusu hastalıklardan korunmada ya da ilerlemesini durdurmada çok önemlidir. Böbrek hastalıkları çoğu zaman belirti vermeden ilerlediği için erken tanı da hayati öneme sahiptir. Basit, erişilebilir ve düşük maliyetli tarama testleri ile böbrek hastalıkları erken dönemde tespit edilebilmekte ve ilerlemesi önlenmektedir. Buradan hareketle; kronik hastalıkların erken teşhisi, etkili tedavisi ve izlemlerini içeren süreçlerin, birinci basamak sağlık kuruluşlarında, kanıta dayalı klinik uygulama yönergeleri doğrultusunda yürütülmesi amacıyla Bakanlığımız, Hastalık Yönetimi Platformu (HYP) adını verdiği bir uygulama geliştirmiştir.

Kronik hastalıklar ve risk faktörleri ile mücadelede Hastalık Yönetimi Platformu (HYP)...

HYP kapsamında aile hekimlerimiz; hipertansiyon, diyabet, obezite, kardiyovasküler risk ve çok yönlü yaşlı değerlendirmesi açısından kendilerine kayıtlı bireylerin ilgili hastalıklara ya da durumlara yönelik risk

durumlarını belirlemekte; risk değerlendirmesi sonucuna uygun yaşam tarzı değişiklikleri konusunda danışmanlık vermekte; hastaların tedavilerini düzenlemekte, gerekli hallerde bu kişileri bir üst basamağa ya da sağlıklı hayat merkezlerine yönlendirmektedirler. Ayrıca, koroner arter hastalığı, kronik böbrek hastalığı ve inme tanıları bulunan kişiler de hazırlanan yönergeler doğrultusunda Aile Hekimlerimiz tarafından periyodik olarak izlenmektedir.

12 Mart 2026 Dünya Böbrek Günü vesileyle, vatandaşlarımızı;

- Böbrek sağlıklarını korumaya,
- Yaşlarına ve risk durumlarına uygun sağlık taramalarını yaptırmaya,
- Sağlıklı ve dengeli beslenmeye,
- Yeterli ve güvenli su tüketmeye,
- Fiziksel olarak aktif bir yaşam sürmeye,
- Sigara ve alkol gibi zararlı alışkanlıklardan uzak durmaya,
- Çevreyi koruyan, sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları benimsemeye

davet ediyoruz.

Unutmayalım...

Sağlıklı böbrekler için sağlıklı bir çevre, sağlıklı bir çevre için bilinçli bireyler gereklidir.